

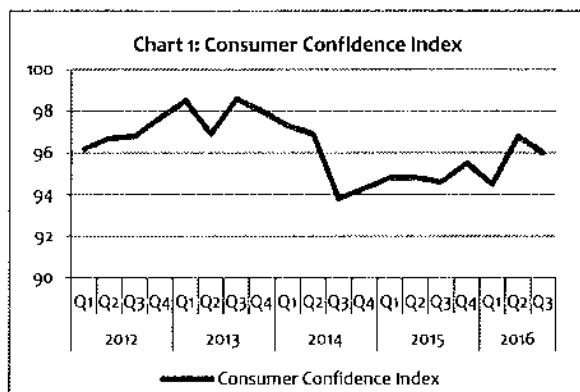

Consumer confidence dips in the third quarter of 2016

Press Release

November 3, 2016

Consumer confidence dipped in the third quarter of 2016 according to the latest results of the Consumer Confidence Survey (CCS) of the Centrale Bank van Aruba (CBA). The Consumer Confidence Index stood at 96.0 in the third quarter of 2016, a decrease of 0.8 index point compared to the preceding quarter (Chart 1).¹ Increased uncertainty about the future seems to be the main factor driving consumer confidence.

index point to 94.8. Also, the expectations of the consumer were lower: the Expectation Index declined from 100.2 to 99.6, returning to a pessimistic level after becoming optimistic in the previous quarter.

Consumers were also more pessimistic on the short-term outlook in the third quarter of 2016. The share of consumers expecting their personal financial conditions to improve fell from 37.0 percent to 35.1 percent. Conversely, there was an improvement in their sentiments of, respectively, future business conditions (from 29.8 percent to 34.7 percent), as well as of the governments' future financial position (from 21.8 percent to 29.8 percent). This may be related to the effects of the re-opening of the refinery for the future. Nonetheless, there are still more consumers (32.8 percent) that expect a worsening of the governments' finances. Consumers' labor market outlook diminished, as 44.9 percent of the respondents stated that future job expectations will deteriorate (an increase of 4.9 percentage points). It should be noted that 14.3 percent answered that they did not know

¹ The index can vary between 90 and 110. Between 90 and 100 indicates a situation of pessimism. An index of exactly 100 indicates that consumers are neither pessimistic nor optimistic, but are neutral in regards to their thoughts about economic developments in Aruba. Between 100 and 110 indicates a situation of optimism in consumer sentiments.

the expectations on future labor market conditions, which is the highest recorded results since the inception of the CCS. This could be a sign that there is much uncertainty surrounding the labor market.

Moreover, the indices on price expectations and consumer purchase habits worsened in the third quarter. The Price Expectations Index edged down to 90.7 in the current period of review. Despite deflationary trends, the share of consumers stating that prices will be higher in the next six months rose from 65.5 percent to 73.5 percent. Finally, the majority of consumers indicated that it was unsuitable to purchase a car (64.8 percent), major appliances (49.0 percent), to take out a loan (70.8 percent) or a mortgage (76.8 percent). Additionally, despite consistent mortgage growth trends, only 7.3 percent indicated that it was suitable to take out a mortgage, the lowest recorded figure since the commencement of the survey.

In summary, the decrease in consumer confidence was attributed to declines in all components of the Consumer Confidence Index, mostly due to increased levels of uncertainty.

The complete survey results are available on the CBA's website (www.cbaruba.org). For further information, please contact the Research Department, at research.department@cbaruba.org.

3/11/16

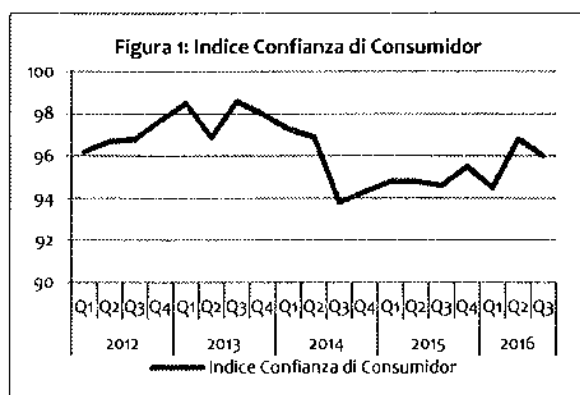
Confiansa di consumidor ta baha den e di tres trimester di 2016

Comunicado di prensa¹

3 di November, 2016

Confiansa di e consumidor a baha den e di tres trimester di 2016 segun e ultimo resultadonan di e Encuesta di Confiansa di Consumidor (CCS) di Banco Central di Aruba (BCA). E Indice di

Confiansa di Consumidor a sera na 96,0 pa e di tres trimester di 2016, un empeoracion di 0,8 punto di indice compara cu e trimester anterior (mira Grafico 1)². Un subida den incertidumbre pa futuro ta probablemente e factor principal afectando e confiansa di consumidor.

Tur e elementonan principal di e indice di confiansa di consumidor a deteriora. Consumidornan a evalua e situacion actual un

poco mas negativo compara cu seis luna pasa ya cu e Indice di Situacion Actual a cai cu 0,5 punto di indice te na 94,8. Alabes, e expectativanan di consumidor tabata mas abou: e Indice di Expectativanan a empeora di 100,2 te na 99,6, yegando bek na un resultado pesimista despues di a bira optimista den e periodo anterior.

Consumidornan tabata tambe menos optimista riba e futuro cercano den e di tres trimester di 2016. E grupo di consumidornan cu ta spera cu nan condicionnan financiero personal lo mehora a cai di 37,0 por ciento te na 35,1 por ciento. Di otro banda, tabata tin un mehoracion den nan sentimentonan di, respectivamente, condicionnan di negoshi pa futuro (di 29,8 por ciento te na 34,7 por ciento) tambe den e posicion financiero di gobierno pa futuro (di 21,8 por ciento te na 29,8 por ciento). Esaki por ta relata na e efectonan di e re-apertura di e refineria pa futuro. Sin embargo, ainda tin mas consumidor (32,8 por ciento) cu ta anticipa un empeoracion den finansa di gobierno. E percepcion di condicionnan laboral di consumidornan pa futuro a baha, ya cu 44,9 por ciento di e respondientenan a indica cu expectativanan pa haña un trabou den futuro lo empeora (un subida di 4,9 punto di

¹ E original na Ingles ta prevalece.

² E indice por varia entre 90 y 110. Entre 90 y 100, e indice ta muestra un situacion di pesimismo. Un indice di exactamente 100 ta indica cu consumidornan no ta ni optimista, tampoco pesimista, pero ta neutral den nan pensamiento di desaroyo na Aruba. Entre 100 y 110, e indice ta muestra un situacion di optimismo den pensamiento di consumidornan.

T

porcentahe). Tin cu nota cu 14,3 porciento a contesta cu nan no sa e expectativanan pa cu condicionnan di mercado laboral, cual ta e resultado mas halto desde e comienso di e CCS. Esaki por ta un señal cu tin incertidumbre rond di e mercado laboral.

Ademas, e indicenan di expectativa di prijs y custumber di compra di consumidor a empeora den di tres trimester. E Indice di Expectativanan di Prijs a baha te na 90,7 den e trimester bou repaso. A pesar di tendencianan deflacionario, e porcion di consumidornan indicando cu prijsnan lo ta mas halto den e siguiente seis luna a subi di 65,5 porciento te na 73,5 porciento. Finalmente, mayoria di consumidornan a indica cu no tabata apropiado pa compra un auto (64,8 porciento), aparato grandi (49,0 porciento), haci un prestamo (70,8 porciento) of un hipoteca (76,8 porciento). Adicionalmente, maske tin un crecimiento consistente den hipoteca, solamente 7,3 porciento a indica cu ta apropiado pa haci un hipoteca, e resultado mas abou desde e comienso di e encuesta.

Resumiendo, e caida den confiansa di consumidor a wordo atribui na un bahada den tur componente di e Indice di Confiansa di Consumidor, pa gran parti debi na un crecimiento den e nivel di incertidumbre.

Por obtene e resultadonan completo di e encuesta aki for di e website di BCA (www.cbaruba.org). Pa mas informacion por tuma contacto cu e Departamento di Research, na research.department@cbaruba.org.

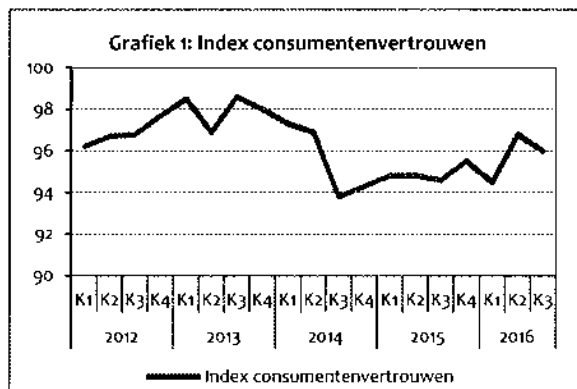
T
3/11/16

Het consumentenvertrouwen zakt in het derde kwartaal van 2016 in

Persbericht

3 november 2016

Het consumentenvertrouwen is in het derde kwartaal van 2016 ingezakt volgens de meest recente uitkomst van de Consumer Confidence Survey (CCS) van de Centrale Bank van Aruba (CBA). De index consumentenvertrouwen kwam uit op 96,0 in het derde kwartaal van 2016, een daling van 0,8 indexpunt in vergelijking met het voorgaande kwartaal (grafiek 1). Toegenomen onzekerheid over de toekomst lijkt de belangrijkste factor die het consumentenvertrouwen drukt.

Alle belangrijke elementen van het consumentenvertrouwen vertoonden een verslechtering. De consumenten beoordeelden de huidige situatie als iets negatiever ten opzichte van een half jaar geleden, gegeven dat de "Present Situation Index" met 0,5 indexpunt daalde naar 94,8. Ook de verwachtingen van de consument hadden een neerwaartse trend: de "Expectation Index" daalde van 100,2 naar

99,6, en keerde daarmee, na één kwartaal, weer terug naar een pessimistisch niveau.

De consumenten waren in het derde kwartaal van 2016 ook negatiever over de vooruitzichten op korte termijn. Het aandeel van de consumenten dat verwacht dat hun persoonlijke financiële omstandigheden gaat verbeteren, daalde van 37,0 procent naar 35,1 procent. Omgekeerd was er een verbetering van hun vertrouwen in de toekomstige zakelijke omstandigheden (van 29,8 procent naar 34,7 procent), maar ook wat betreft de toekomstige financiële positie van de overheid (van 21,8 procent naar 29,8 procent). Dit kan verband houden met de toekomstige heropening van de raffinaderij. Niettemin zijn er nog steeds meer consumenten (32,8 procent) die anticiperen op een verslechtering van de overheidsfinanciën. De perceptie van de consument ten aanzien van de vooruitzichten op de arbeidsmarkt daalde: 44,9 procent van de respondenten is van mening dat de toekomstige mogelijkheden op een baan zullen verslechteren (een stijging van 4,9 procentpunten).

Hierbij moet worden opgemerkt dat 14,3 procent antwoordde dat ze geen verwachtingen konden geven ten aanzien van de toekomstige situatie op de arbeidsmarkt, niet eerder sinds de start van de CCS was dit aandeel zo hoog. Dit kan een teken zijn dat er nog veel onzekerheid bestaat wat betreft de arbeidsmarkt.

Bovendien zijn de indices ten aanzien van de prijsverwachtingen en koopgewoonten in het derde kwartaal verslechterd. De "Price Expectation Index" daalde licht naar 90,7. Ondanks deflationaire trends, steeg het aandeel van de consumenten dat denkt dat het prijsniveau over zes maanden hoger zal zijn van 65,5 procent naar 73,5 procent. Ten slotte gaf de meerderheid van de consumenten aan dat het momenteel niet het juiste moment is om een auto (64,8 procent) of grote huishoudelijke apparaten (49,0 procent) te kopen of een lening (70,8 procent) of hypotheek (76,8 procent) af te sluiten. Daarnaast heeft, ondanks een consistente groei in hypotheekleningen, slechts 7,3 procent aangegeven dat het moment nu geschikt was voor het afsluiten van een hypotheek, dit is het laagst gemeten cijfer sinds de start van de CCS.

Samengevat, de daling van het consumentenvertrouwen wordt toegeschreven aan dalingen in alle onderdelen van de Consumer Confidence Index, vooral aan verhoogde onzekerheid.

De volledige resultaten van de enquête zijn beschikbaar op de website van de CBA (www.cbaruba.org). Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de Afdeling Research, research.department@cbaruba.org.

13/11/16